

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 624/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť štátneho podniku LESY Slovenskej republiky, š. p., Námestie SNP 8, Banská Bystrica, zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Mihókovou, 1. mája 22, Zlaté Moravce, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 16/2013 z 30. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť štátneho podniku LESY Slovenskej republiky, š. p., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2014 doručená sťažnosť štátneho podniku LESY Slovenskej republiky, š. p. (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalovaný“ alebo „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojich základných práv vlastníť svoj majetok a na súdnu ochranu zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 M Cdo 16/2013 z 30. apríla 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol žalovaným v spore s [REDAKOVANÉ] o vydanie vecí podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ okrem iného uvádza: „Okresný súd v Spišskej Novej Vsi rozsudkom sp. zn. 5 C 124/2006 z 29.9. 2009 uložiť sťažovateľovi povinnosť vydať žalobcovi nehnuteľné veci v k. ú. Letanovce a to i napriek tomu, že sťažovateľ okrem iných námietok namietal aj preklúziu práva podľa ustanovenia § 5 ods. 3) z. č. 161/2005 Z. z., s čím sa súd nestotožnil.“

Krajský súd v Košiciach v odvolacom konaní rozsudkom sp. zn. 6 Co 326/2009 z 27. apríla 2010 rozsudok okresného súdu potvrdil a sťažovateľ podľa jeho názoru nemal „zákonne dovoľený iný prostriedok nápravy nezákonného rozhodnutia inak, ako sa dožadovať nápravy prostredníctvom podania podnetu generálnemu prokurátorovi postupom podľa štvrtej hlavy O. s. p.“.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že «Najvyšší súd sa vo svojom rozhodnutí nezaoberal „prípustnosťou“ dovolania sťažovateľa podľa tretej hlavy O. s. p., iba konštatoval, že túto možnosť sťažovateľ nevyužil, v dôsledku čoho nemohol už podať podnet generálnemu prokurátorovi na podanie jeho mimoriadneho dovolania.»

Uvedené považuje sťažovateľ

„- za porušenie jeho práva na súdnu ochranu ako aj práva na spravodlivý proces, najmä za situácie, keď vo všetkých reštitučných konaniach riešiacich nároky podľa

z. č. 161/2005 Z. z. boli akceptované účastníkmi konania ako aj súdmi počítanie prekluzívnej lehoty na podanie návrhu na súd odo dňa doručenia výzvy na organizačné zložky štátneho podniku LESY Slovenskej republiky a bez toho , aby bolo požadované a potrebné ich duplicitné doručovanie do sídla štátneho podniku a

- za procesné pochybenie žalobcu nie je zodpovedný sťažovateľ , čo nie je možné ozdraviť odkazom na účel reštitučného zákona ak samotný reštitučný zákon je súdnym rozhodnutím porušený formou priznania zaniknutého práva. “.

Podľa sťažovateľa „všeobecné súdy priznaním prekludovaného práva porušili ustanovenie § 5 ods.3) z. č. 161/2005 Z. z. o zániku práva a ich rozhodnutia sú nezákonné“, pričom tvrdil, že „odstránenie nezákonnosti, ktorej sa dopustili súdy v uvádzaných konaniach je možné podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky dosiahnuť iba prostredníctvom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora podľa príslušných ustanovení štvrtej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, t. j. § 243e ods. 1 v spojení s § 243f ods. 1 písm. c)“.

Napokon sťažovateľ zdôraznil, že podľa jeho názoru „odmietnutie mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora s právnym záverom nesplnenia kritérií na jeho akceptovanie z dôvodu nevyčerpania iných právne dostupných prostriedkov na nápravu nezákonného súdneho rozhodnutia nie je v tomto prípade; dôvodné, nakoľko sťažovateľ nemá súdne rozhodnutie, proti ktorému je prípustné dovolanie podľa príslušných ustanovení tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, rozhodnutie najvyššieho súdu o odmietnutí mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora je v rozpore s uvádzaným zákonom“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Práva sťažovateľa, LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, 975 66 Banská Bystrica, IČO 36 038 351, dané mu podľa článku 20 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 36 ods. 1) z. č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa

článku 47 ods. 3) Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1). Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.04.2014 sp. zn. 2 M Cdo 16/2013 boli porušené

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.apríla 2014 sp. zn. 2 M Cdo 16/2013 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 od. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného navrhol, aby ústavný súd vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 M Cdo 16/2013 z 30. apríla 2014 bolo porušené jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Sťažovateľ považuje za porušenie svojich v sťažnosti označených práv konštatovanie najvyššieho súdu v napadnutom uznesení, že opomenutie podania dovolania sťažovateľom

proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je možné nahradiť pripustením mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“).

Sťažovateľ je presvedčený, že *„nesplňa ani jednu zo skutkových podstát uvádzaných v § 237 a 238 prípustnosti možnosti podať dovolanie proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu vo veci“*, a preto *„nemala zákonne dovolený iný prostriedok nápravy nezákonného rozhodnutia inak ako sa dožadovať nápravy prostredníctvom podania podnetu generálnemu prokurátorovi...“* .

Za porušenie v sťažnosti označených práv sťažovateľ považuje aj to, že *„Najvyšší súd sa vo svojom rozhodnutí nezaoberal prípustnosťou dovolania sťažovateľa, iba konštatoval, že sťažovateľ túto možnosť nevyužil, v dôsledku čoho nemohla už podať podnet generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania“*.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy (resp. listiny) o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon.

Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich viedli k rozhodnutiu vo veci samej alebo k inému súdному rozhodnutiu, ktorým končí konanie pred nimi. Tento postup je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokovaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a z vlastnej interpretácie zákonov.

Základné právo na súdnu ochranu neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, t. j. aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Neúspech v súdnom konaní nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať

a aplikovať zákony. Ak tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať.

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci. A preto z týchto hľadísk posudzoval ústavný súd aj sťažovateľom napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu.

Uznesením sp. zn. 2 M Cdo 16/2013 z 30. apríla 2014 najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora podané na podnet sťažovateľa ako neprípustné odmietol [§ 243i ods. 2 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)], a to z dôvodu, že sťažovateľ pred podaním predmetného podnetu generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania nepodal dovolanie, ktoré mohol odôvodniť identicky ako generálny prokurátor.

Podľa § 243e ods. 1 OSP ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f OSP), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Najvyšší súd, ako už bolo uvedené, odmietnutie mimoriadneho dovolania odôvodnil tým, že sťažovateľ pred podnetom generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania sám nepodal dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 326/2009 z 27. apríla 2010, ktorý potvrdil v odvolacom konaní rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 5 C 124/2006 z 29. septembra 2009.

Sťažovateľ namiesto tohto relevantného postupu dal podnet generálnemu prokurátorovi, ktorý podal mimoriadne dovolanie, na základe ktorého najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 M Cdo 9/2011 z 31. mája 2012 zrušil rozsudok Krajského súdu

v Košiciach z 27. apríla 2010 a rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves z 28. septembra 2009, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie.

Po podaní sťažnosti však ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 259/2013 z 2. októbra 2013 uznesenie najvyššieho súdu z 31. mája 2012 zrušil, pričom v odôvodnení nálezu okrem iného uviedol:

«Preskúmaním napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že tento pri posudzovaní ne/splnenia podmienok prípustnosti mimoriadneho dovolania postupoval nielen v rozpore s vlastnou judikatúrou, ale aj s judikatúrou ústavného súdu, pretože v podstate žiadnym spôsobom nereagoval na skutočnosť, že žalovaný pred podaním podnetu generálnemu prokurátorovi nepodal dovolanie, ktoré mohol odôvodniť rovnako ako on [§ 243f ods. 1 písm. c) OSP] tým, že rozhodnutie všeobecných súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP]. Okrem toho najvyšší súd nerešpektoval ani princíp viazanosti dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora, keď konštatoval „inú vadu v konaní, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“, čo je však samostatným dôvodom podľa § 243f ods. 1 písm. b) OSP, ktorý v danom prípade generálny prokurátor neuplatnil. Rovnako aj tento dôvod mohol žalovaný uplatniť vo svojom prípadnom dovolaní proti rozhodnutiam všeobecných súdov [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP].

Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd pri posudzovaní prípustnosti mimoriadneho dovolania v danej veci dôsledne nezaoberal tým, či sú naplnené predpoklady prelomenia právoplatnosti napadnutého rozsudku krajského súdu týmto mimoriadnym opravným prostriedkom. Princíp stability súdneho rozhodnutia vyjadrený jeho právoplatnosťou vyplýva z princípu právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu. Takýmto postupom sa najvyšší súd bez odôvodnenia odchyľil od ústavne súladného výkladu aplikovaného zákonného ustanovenia o mimoriadnom dovolaní (§ 243e ods. 1 OSP).»

V súlade s právnym názorom vysloveným v predmetnom náleze ústavného súdu najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací opätovne preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa a viazaný právnym názorom vysloveným Ústavným

súdom Slovenskej republiky dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je v danej veci neprípustné. Žalovaný pred podaním podnetu generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania nepodal dovolanie, ktoré mohol odôvodniť rovnako ako generálny prokurátor a preto z dôvodov uvedených v odôvodnení nálezú ústavného súdu, mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora najvyšší súd ako neprípustné odmietol (§ 243i ods. 2 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).“

V zmysle už citovanej judikatúry ústavného súdu je teda jeho úlohou posúdiť, či najvyšší súd v napadnutom uznesení ústavne súladným spôsobom vyložil právnu normu, ktorú vo svojom rozhodovacom procese aplikoval, a či v tomto smere nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. Rovnako je z hľadiska poskytnutia ochrany označených práv sťažovateľa potrebné preskúmať, či rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti a či je ústavne konformným spôsobom odôvodnené.

Prihliadnuc na uvedené požiadavky ústavný súd dospel k záveru, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 M Cdo 16/2013 z 30. apríla 2014 spĺňa všetky požadované ústavnoprávne kritériá na ochranu základných práv a slobôd. Jednoznačne dáva odpovede na všetky relevantné otázky, prečo mimoriadne dovolanie odmietol. Najvyšší súd uviedol, na základe ktorých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v tomto konaní postupoval, ako ich aplikoval, a svoj názor, prečo tak urobil, dostatočne odôvodnil, a to v súlade s názorom ústavného súdu už v minulosti prezentovaným v uznesení sp. zn. PL. ÚS 57/99 z 19. júla 2000. Podľa neho ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t. j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania, neúspešne využila všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov [s výnimkou dovolania – § 243f ods. 2 písm. c) OSP] alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii, tak ako to je vo veciach správneho súdnictva, kde nie je prípustné (až na výnimku) ani odvolanie, alebo jej bolo zákonnými prekážkami znemožnené využiť tieto právne prostriedky nápravy. Z tohto zákonného predpokladu vyplýva významné obmedzenie prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktoré zabezpečuje jeho výnimočnosť v súlade s teoretickou podstatou mimoriadneho opravného prostriedku (PL. ÚS 57/99).

V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoje uznesenie sp. zn. PLz. ÚS 3/2015 z 18. marca 2015, v ktorom zaujal takéto stanovisko:

„Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov.“

Pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na to, že všeobecné sudy v súvislosti s posúdením výziev, ktorými boli uplatnené reštitučné nároky, nezákonne priznali právo, ktoré bolo podľa názoru sťažovateľa prekludované, ústavný súd poukazuje na to, že uvedenú skutočnosť už vyhodnotil vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS 259/2013 z 2. októbra 2013 vo veci sťažnosti „R., S.“ pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 M Cdo 9/2011 z 31. mája 2012, keď uviedol:

„Z okolností posudzovaného prípadu je zrejmé, že sťažovateľka si svoj reštitučný nárok uplatnila pred uplynutím lehoty ustanovenej § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. S odkazom na citovanú judikatúru je preto ústavný súd toho názoru, že hoci prvá výzva sťažovateľky z 30. mája 2005 nebola, čo sa týka jej obsahových náležitostí právne perfektná, tieto vady boli sťažovateľkou neskôr odstránené – druhou výzvou z 26. januára 2006, ktorú podľa jej obsahu možno považovať za nové podanie spĺňajúce požiadavku minimálnej konkretizácie nehnuteľností (označením príslušnej pozemkovoknižnej vložky a katastrálneho územia, pozn.), ku ktorým si uplatňovala reštitučný nárok, a uvedenia dôvodu, o ktorý tento nárok opiera; toto podanie bolo doručené priamo žalovanému ako povinnej osobe podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. Dňa 13. júla 2006 sťažovateľka podala okresnému súdu žalobu, čo znamená, že neprekročila ani 12-mesačnú lehotu vyplývajúcu z ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z., a teda nebol dôvod, aby o reštitučnom nároku sťažovateľky nebol riadne rozhodnuté súdom. Ústavný súd

poznamenáva, že ako s námietkou uplynutia prekluzívnej lehoty na podanie reštitučnej žaloby, tak aj s námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného sa okresný súd aj krajský súd vo svojich rozsudkoch jasne a presvedčivo vysporiadali, pričom ich interpretácia príslušných ustanovení zákona č. 161/2005 Z. z. je plne v súlade s účelom, za akým bol tento zákon prijatý (t. j. zmiernenia následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči sťažovateľke v dobe neslobody). Je preto v rozpore so zásadami modernej demokratickej spoločnosti, aby k zrušeniu raz právoplatne priznaného reštitučného nároku došlo len v dôsledku opomenutia využitia mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) účastníka konania v reštitučnom konaní.“

S uvedeným vyhodnotením tejto skutočnosti sa ústavný súd v celom rozsahu stotožňuje.

Podľa názoru ústavného súdu sa teda v posudzovanom prípade napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v žiadnom smere neodchyľuje od ústavne súladného výkladu a aplikácie zákonného ustanovenia o mimoriadnom dovolaní, preto ním nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už na predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprocené princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva

podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie zásady rovnosti, ústavný súd poukazuje na to, že podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci v konaní podľa odseku 2 sú si rovní. Rovnosť účastníkov v občianskom súdnom konaní súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Všetci účastníci konania majú rovnaké práva, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok, bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Vychádzajúc z tejto interpretácie čl. 47 ods. 3 ústavy a po posúdení okolností danej veci ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutím uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označeného práva.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť aj v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Berúc do úvahy to, že ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, ďalšími návrhmi sťažovateľa sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2015